ÁRSSKÝRSLA SKÓLASAFNA Í FRAMHALDSSKÓLUM 1997-1998

Menntamálaráðuneytið
1998

Ársskýrsla skólasafna í framhaldsskólum 1997-1998

Menntamálaráðuneytið
Desember 1998

Menntamálaráðuneytið: Skýrslur og álitsgerðir 4

Desember 1998

Útgefandi: Menntamálaráðuneytið
Sölvhólsgötu 4
150 Reykjavík
Sími: 560 9500
Bréfasími: 562 3068
Netfang: postur@mrn.stjr.is
Veffang: www.mrn.stjr.is

Hönnun: XYZETA ehf.
Mynd á forsíðu Guðmundur Páll Ólafsson
úr bókinni *Ströndin*, Mál og menning 1995

Umbrot og
Textavinnsla: Menntamálaráðuneytið

Prentun kápu: Svansprent ehf.

Prentun og
frágangur: Iðnú bókaútgáfa

© 1998 Menntamálaráðuneytið

ISBN 9979-882-04-2

Formáli

Menntamálaráðuneytið hefur á undanförnum árum, eða síðan 1991, safnað margs konar upplýsingum um starfsemi skólasafna í framhaldsskólum. Helstu niðurstöður hafa birst í Ársskýrslu skólasafna í framhaldsskólum sem fyrst var gefin út 1992. Upplýsingar af þessu tagi eru nauðsynlegar og gefa innsýn í á hvaða stigi aðgangur að menntun og upplýsingum er í framhaldsskólum landsins.

UNESCO hefur um árabil safnað tölum um bókasöfn og gefið út í Statistical Yearbook. Einnig hefur Evrópusambandið og Norðurlandaráð safnað upplýsingum frá bókasöfnunum en ósamræmis hefur þótt gæta í niðurstöðum. Því er nú á vegum þrettándu rammaáætlunar Evrópusambandsins með stuðningi frá UNESCO og IFLA (Alþjóðasambands bókavarðafélaga) verið að vinna að því að tölvuvæða og samræma þessar upplýsingar. Gott samstarf er einnig haft við alþjóðleg staðlaráð. Ef vel tekst til er vonast til að aðeins einn aðili komi að söfnun slíkra upplýsinga í framtíðinni. Hægt er að fræðast um verkefnið á slóðinni http://www.libecon2000.org.

Í alþjóðaskýrslum er ekki gerður greinarmunur á söfnum í grunnskólum og framhaldsskólum. Nokkur mismunur er þó á ársskýrslueyðublöðum sem ráðuneytið hefur sent til grunnskóla og framhaldsskóla svo allmargar eyður myndast þar sem upplýsingar skortir frá öðrum hvorum aðila. Reynt verður smám saman að bæta úr því.

Helstu atriði sem beðið er um eru þessi:

Safnkostur og aðföng: Bækur, tímaritaáskriftir, nýsigögn, CD-ROM.

Húsnæði og þjónusta: Opið aðgengi að safnkosti, tölvuvæðing safnkosts, almenningstölvur.

Notkun og notendur: Lán, heimsóknir, notendur (þ.e. fjöldi nemenda og kennara).

Starfsfólk: Menntaðir skólasafnverðir, annað starfslið.

Útgjöld: Starfslið, safnkostur, rafrænar upplýsingar, tölvuvæðing, húsnæðiskostnaður, nýtt húsnæði og innbú, annað.

Viðurkennt er að lýðræði vesturlanda byggist á vel upplýstum almenningi. Bókasöfn eru alhliða upplýsingastofnanir og skólasöfn eru mikilvægur þáttur í fræðslustarfinu þar sem nemendur eru þjálfaðir í sjálfstæðri þekkingarleit.

Upplýsingar sem þessar eru nauðsynlegar fyrir stjórnendur safna til þess að vita hvar þau standa og til þess að móta starfsáætlanir. Sama gildir um stjórnvöld á öllum stigum.

Úr lögum um framhaldsskóla nr. 80/1996

Skólasafn

36. gr.

Í öllum framhaldsskólum skal vera skólasafn. Hlutverk þess er að vera upplýsingamiðstöð fyrir nemendur og kennara. Það skal búið bókum og nýsigögnum auk annars safnkosts sem tengist kennslugreinum skóla. Í tengslum við húsnæði skólasafns skal vera lesaðstaða með aðgangi að upplýsingaritum á skólasafni.

Í starfsemi skólasafns skal leggja áherslu á að þjálfa nemendur í sjálfstæðri leit upplýsinga og notkun gagnabanka.

Úr reglugerð um framhaldsskóla með áorðinni breytingu skv. reglugerð nr. 23/1991

33. gr.

Yfirmaður skólasafns skal vera bókasafnsfræðingur og hafa að öðru jöfnu kennsluréttindi á framhaldsskólastigi. Skólameistari ræður skólasafnvörð að fengnum tillögum skólanefndar. Menntamálaráðherra skipar skólasafnvörð.

Yfirmaður skólasafns skal m.a.:

– gera áætlanir um starfsemi safnsins og hafa umsjón með daglegum rekstri þess, bókakosti og öðrum eignum svo og lestrarsölum,

– annast skráningu bókasafnsins og sjá um að halda því í röð og reglu,

– annast innkaup bóka og annarra gagna til safnsins í umboði skólameistara,

– sitja fundi skólanefndar og skólastjórnar, með málfrelsi og tillögurétt þegar fjallað er um málefni tengd starfssviði hans,

– fylgjast með nýjungum á sviði bókasafns- og upplýsingafræði og annast kynningarstarfsemi innan skólans,

– kenna nemendum og kennurum safnnotkun og veita þeim bókfræðilega aðstoð,

– starfa með kennurum og nemendum að því að undirbúa og vinna verkefni sem krefjast sérstakrar þjónustu skólasafnsins,

– skila skýrslu til skólameistara um rekstur og notkun safnsins í lok skólaárs.

Yfirlit yfir starfsemi og fjármál skólasafna í framhaldsskólum

veturinn 1997-1998

Nafn skóla:	Ath.	Skil árss.	Heildarfj. nemenda 1)	Bókakostur Aðföng	Bókakostur Eign	Tímarit í áskrift	Nýsigögn Eign 2)	CD-ROM diskar	Útlán safngagna	Lán innan skóla	Millis.-lán	Fjárveiting 1997 3)	Fjárv. á nem.	Stöðug. bókasfr.	Stöðug. aðrir	Stærð í m²	Fjöldi sæta	Afgrt.,á viku,klst.	Tölvu-kerfi
Menntaskólinn í Reykjavík			953	'"	30.000 *	41	50	17	'"	'"	0	'"	'"	'"	'"	54+68	30	40	Micromarc
Menntaskólinn við Hamrahlíð		1	1.462	482	23.000 *	110	564	23	'"	'"	6	900.000	616	1,7	0,5	242	75	46	Metrabók
Menntaskólinn við Sund		1	793	563	18.000 *	119	680	45	5.099	4.815	20	1.485.635	1.873	1	1	140	50	43	Metrabók
Menntaskólinn í Kópavogi			650	'"	'"	'"	'"	'"	'"	'"	'"	'"	'"	'"	'"	'"	'"	'"	'"
Menntaskólinn á Akureyri	4)	1	580	745	13.500	65	177	42	5.231	'"	20	971.773	1.675	0,85	0,95	285	85	48	Micromarc
Menntaskólinn á Egilsstöðum			277	'"	11.000 *	43	'"	4	'"	'"		'"	'"	'"	'"	90	18	55	Metrabók
Menntaskólinn að Laugarvatni	5)	1	180	'"	4.000 *	4	0	0	'"	'"	'"	416.640	2.315	0	0,5	152	40	20	Metrabók
Kvennask. í Rv. / Menntask. v. Frík.v.			462	'"	6.800 *	58	'"	'"	'"	'"	'"	'"	'"	'"	'"	95	33	48	Metrabók
Fjölbrautaskólinn í Breiðholti		1	2.240	940	15.178	73	634	22	1.639	10.928	53	1.900.000	848	2	0,5	260	75	56	Metrabók
Fjölbrautaskólinn við Ármúla		1	760	611	10.424	69	522	33	2.390	4.149	'"	1.411.305	1.857	1,5	1	196	60	42	Metrabók
Borgarholtsskóli		1	540	794	2.289	66	56	23	1.550	'"	14	320.000	593	1	0,23	117	23	37	Metrabók
Fjölbrautaskólinn í Garðabæ		1	540	461	5.800 *	56	'"	11	'"	'"	17	3.500.000	6.481	0,5	0,5	130	34	44	Metrabók
Flensborgarskólinn í Hafnarfirði		1	570	694	18.900 *	62	'"	'"	5.875	9.641	'"	1.676.683	2.942	1	1	320	58	47,5	Metrabók
Fjölbrautaskóli Suðurnesja		1	1.000	500	11.971	80	563	30	2.715	4.720	15	1.400.000	1.400	1	1	230	60+15	44,5	Metrabók
Fjölbrautaskóli Vesturlands			605	'"	11.455 *	'"	313	'"	'"	'"	'"	'"	'"	'"	'"	126	36	'"	Micromarc
Fjölbrautaskólinn Sauðárkróki		1	464	290	6.690	79	267	22	'"	'"	'"	709.000	1.528	0	1	215	62	48	Metrabók
Fjölbrautaskóli Suðurlands			668	'"	9.659 *	160	417	27	'"	'"	'"	'"	'"	'"	'"	208	46	42,5	Metrabók
Verkmenntaskólinn á Akureyri		1	1.429	'"	8.600	80	400	25	1.294	3.921	145	1.220.000	854	1	0,75	262	70	56	Micromarc
Verkmenntaskóli Austurlands	6)	1	260	100	6.000 *	24	100	10	'"	'"	0	540.000	2.077	0	1	74	22	45	Fengur
Framhaldsskóli Vestfjarða		1	295	445	7.587	54	267	5	411	127	0	'"	'"	0,8	0,2	228	30	40	Micromarc
Framhaldsskólinn að Laugum		1	96	132	5.777	29	133	8	748	'"	32	460.363	4.795	0	0,7	135	28	36	Metrabók
Framhaldsskólinn á Húsavík	7)	1	162	213	3.783	52	93	0	678	1.920	0	1.060.000	6.543	0,5	0,5	51,7	18	45	Metrabók

Nafn skóla:	Ath.	Skil árss.	Heildarfj. nemenda 1)	Bókakostur Aðföng	Bókakostur Eign	Tímarit í áskrift	Nýsigögn Eign 2)	CD-ROM diskar	Útlán safngagna	Lán innan skóla	Millis.-lán	Fjárveiting 1997 3)	Fjárv. á nem.	Stöðug. bókasfr.	Stöðug. aðrir	Stærð í m²	Fjöldi sæta	Afgrt.,á viku,klst.	Tölvu-kerfi
Framhaldsskóli A-Skaftafellssýslu		1	90	"	"	"	0	0	282	57	0	218.000	2.422	0	0,5	55,3	5	22	Embla
Framhsk.Vestm. / Stýrimsk.Vestm.	8)	1	300	2.000	9.000 *	90	118	15	559	"	12	772.000	2.573	0,55	0,4	120	20	33	Embla
Framhaldsskólinn í Skógum		1	28	30	10.000 *	9	40	5	60	200	0	100.000	3.571	0	0,13	35	6	5	Metrabók
Verzlunarskóli Íslands		1	1.308	"	7.300 *	44	444	45	9.263	"	0	1.400.000	1.070	1,8	0,6	180	70	72	Metrabók
Bændaskólinn á Hvanneyri			72	"	12.976 *	"	185	2	"	"	51	"	"	"	"	210	20	"	Micromarc
Bændaskólinn á Hólum			35	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Garðyrkjuskóli ríkisins			34	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Iðnskólinn í Reykjavík		1	1.900	607	10.191	200	119	13	"	"	7	895.000	471	1	0,75	200	80	50	Metrabók
Iðnskólinn í Hafnarfirði			300	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Stýrimannask. Rv. / Vélsk. Íslands		1	292	500	4.500 *	40	108	0	1.253	"	15	1.377.846	4.719	0,5	0,5	128	24	40	Embla
Samtals 22 skólasöfn 1998		**22**	**15.289**	**10.107**	**202.490 ***	**1.405**	**5.285**	**377**	**39.047**	**40.478**	**407**	**22.734.245**	**1.487**	**16,7**	**14,2**				
Samtals 32 skólasöfn			**19.345**		**284.380 ***	**1.707**	**6.250**	**427**											
Samanburður milli ára:																			
1997-1998 22 skólasöfn			**15.289**	**10.107**	**202.490 ***	**1.405**	**5.285**	**377**	**39.047**	**40.478**	**407**	**22.734.245**	**1.487**	**16,7**	**14,2**				
1996-1997 28 skólasöfn			**18.342**	**12.798**	**258.552 ***	**2.061**	**17.320**	**402**	**61.787**	**39.213**	**524**	**28.133.934**	**1.534**	**25,7**	**15,5**				
1995-1996 22 skólasöfn			**16.111**	**18.953**	**196.325 ***	**1.748**	**16.134**	**265**	**45.818**	**33.262**	**497**	**23.069.571**	**1.432**						
1994-1995 23 skólasöfn			**16.311**	**12.537**	**216.835 ***	**2.100**	**3.916**	**140**	**46.027**	**34.282**	**656**	**18.760.493**	**1.150**						
1993-1994 23 skólasöfn			**15.330**	**8.456**	**202.680 ***	**2.051**	**3.786**	**64**	**42.686**	**31.567**	**537**	**16.424.889**	**1.071**						
1992-1993 23 skólasöfn			**15.152**	**8.819**	**214.257 ***	**1.840**	**3.697**	**21**	**37.719**	**33.361**	**405**	**18.273.026**	**1.206**						
1991-1992 20 skólasöfn			**11.838**	**6.988**	**161.925 ***	**1.524**	**1.908**		**29.126**		**142**	**14.268.810**	**1.205**						

Skýringar við yfirlit yfir starfsemi og fjármál skólasafna í framhaldsskólum veturinn 1997-1998

* við tölu: talan byggð á ágiskun.

"' upplýsingar ekki fyrir hendi.

1. Nemendur í grunnskóladeildum, öldungadeildum, kvöldskólum og Tölvuskóla Verzlunarskóla Íslands eru taldir með í heildarfjölda nemenda.
2. Safngögn eru flokkuð í bækur (og annað prentað mál) og nýsigögn. Til nýsigagna teljast myndverk (t.d. myndir, veggspjöld); landakort og annað kortaefni; örefni; kvikmyndir og myndrit; nótur; hljóðrit (plötur, diskar, bönd) og þrívíðir hlutir.
3. Fjárveiting til þess að kaupa safnkost og annað sem þarf til reksturs safnsins. Í aðeins 11 skýrslum af 22 er getið um launakostnað og er hann því ekki tekinn með í heildarfjárveitingu að þessu sinni. Alls er í 11 söfnum veitt 20.292.879.- kr. í 7,5 stöðugildi bókasafnsfræðinga og 7 önnur stöðugildi.
4. *Menntaskólinn á Akureyri* – Auk fjárveitingar greiddu nemendur kr. 150.000,- úr skólasjóði.
5. *Menntaskólinn á Laugarvatni* – Verið er að sameina söfn Menntaskólans, Héraðsskólans, Húsmæðraskólans og safn Laugadalshrepps. Í fjárveitingu er framlag Laugardalshrepps kr. 236.640,- til skólasafnsins.
6. *Verkmenntaskóli Austurlands* – Verið er að tengja safnið við Feng. Í fjárveitingu er stofnkostnaður og þjónustugjald kr. 106.000,-.
7. *Framhaldsskólinn á Húsavík* – Á skólaárinu var safnið flutt af 1. hæð upp á 2. hæð. Keyptar voru nýjar hillur og stólar auk þess sem safnið fékk eina nemendatölvu að gjöf.
8. *Framhaldsskólinn í Vestmannaeyjum* – Stýrimannaskólinn í Vestmanna-eyjum og Framhaldsskólinn sameinuðust árið 1997 og þar af leiðandi bókasöfnin þeirra líka.

Fósturskóli Íslands, Íþróttakennaraskóli Íslands og Þroskaþjálfaskóli Íslands hafa verið sameinaðir Kennaraháskóla Íslands. Einnig er sleppt öðrum skólum sem eru aðeins með eins árs fornám á framhaldsskólastigi.